

Euroopan unionin liittymistä valmisteleva rahoitus: oikeusjärjestelmät sekä korruption torjunta

Euroopan parlamentin päätöslauselma 22. lokakuuta 2013 Euroopan unionin liittymistä valmistelevan rahoituksen hallinnasta oikeusjärjestelmien alalla sekä korruption torjunnasta ehdokasvaltioissa ja mahdollisissa ehdokasvaltioissa (2011/2033(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission tiedonannot laajentumisstrategiasta ja tärkeimmistä haasteista vuosina 2007–2008, 2008–2009, 2009–2010, 2010–2011, 2011–2012 ja 2012–2013,
- ottaa huomioon monivuotiset alustavat rahoituskehukset, monivuotiset alustavat suunnitteluasiakirjat, kansalliset ohjelmat ja hankekuvaukset, joista komissio ja asianomaiset ehdokasvaltiot ja mahdolliset ehdokasvaltiot ovat neuvotelleet,
- ottaa huomioon Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen nro 12/2009 oikeus- ja sisäasioiden alaa koskevien komission hankkeiden vaikuttavuudesta Länsi-Balkanin maissa,
- ottaa huomioon Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen nro 16/2009 Turkin liittymistä valmistelevan tuen hallinnoinnista Euroopan komissiossa,
- ottaa huomioon Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen nro 14/2011 siitä, onko EU:n tuki auttanut Kroatian valmiutta hallinnoida liittymisen jälkeistä rahoitusta,
- ottaa huomioon Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen nro 18/2012 Kosovolle annetusta oikeusvaltioon liittyvistä EU:n tuesta¹,
- ottaa huomioon komission lokakuussa 2012 esittämän arvion oikeuslaitoksen ja perusoikeuksien kehityksestä Turkissa,
- ottaa huomioon komission arvion oikeusvaltiosta, oikeuslaitoksen uudistamisesta sekä korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta Länsi-Balkanilla ja nimenomaisesti arvion helmikuussa 2013 esitetyt osat 2 ja 3,
- ottaa huomioon komission maaliskuussa 2013 esittämän ilmoituksen² liittymistä valmistelevan tuen käyttämisestä oikeusjärjestelmien sekä korruption torjumisen alalla Länsi-Balkanin maissa ja Turkissa,

¹ Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244 (1999) ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

² Liite 1 komission vastauksissa kirjallisiin kysymyksiin E-011447/2012, E-011448/2012, E-011449/2012, E-011661/2012, E-011662/2012, E-011663/2012, E-011664/2012 ja E-011665/2012.

- ottaa huomioon vuoden 2012 määräaikaiskertomukset ehdokasvaltioiden ja mahdollisten ehdokasvaltioiden edistymisestä,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 48 artiklan,
 - ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön sekä ulkoasiainvaliokunnan lausunnon (A7-0318/2013),
- A. toteaa, että mahdollisten ehdokasvaltioiden ja ehdokasvaltioiden olisi jatkettava toimia oikeusjärjestelmiensä parantamiseksi ja korruption torjumiseksi, mikäli tätä pidetään tarpeellisena liittymisen kannalta; katsoo, että näitä toimia olisi jatkettava vielä senkin jälkeen, kun niistä on tullut EU:n jäsenvaltioita; toteaa, että vuonna 1999 pidetyssä Helsingin huippukokouksessa Eurooppa-neuvosto myönsi Turkille EU:n ehdokasvaltion aseman ja että EU:n ja Turkin liittymiskumppanuus hyväksyttiin vuonna 2001; toteaa, että vuonna 2003 Thessalonikissa kokoontunut Eurooppa-neuvosto vahvisti vakautus- ja assosiaatioprosessin EU:n politiikaksi Länsi-Balkanin alueen maissa, mikä teki näistä maista EU-kelpoisia; toteaa, että liittymistä valmisteleva tukiväline (IPA) ei ole ainoa keino, jonka avulla EU tukee oikeusvaltioon liittyvää uudistusta Bosnia ja Hertsegovinassa sekä Kosovossa, koska Kosovon oikeusalan uudistusta tuetaan jo EULEXin avulla ja Bosnia ja Hertsegovinassa toteutettiin poliisioperaatio vuosina 2003–2012;
- B. panee merkille, että komissio katsoo, että oikeusvaltion periaatteen soveltaminen, erityisesti uudistamalla oikeuslaitosta sekä torjumalla korruptiota ja järjestäytyntä rikollisuutta Länsi-Balkanin maissa ja Turkissa, on tärkeä prioriteetti, ja että vuodesta 2012 lähtien laajentumispolitiikassa on sovellettu uutta lähestymistapaa, jossa oikeusjärjestelmän uudistuksia ja sisäasioita käsitellään liittymisprosessin varhaisessa vaiheessa siten, että otetaan käyttöön uusia neuvottelumenetelmiä, joihin sisältyy neuvottelulukuja 23 ja 24 koskevia selkeitä prioriteetteja ja ehtoja, joilla pyritään priorisoimaan paremmin IPA II:sta annettavaa rahoitustukea;
- C. ottaa huomioon, että Euroopan unioni antaa rahoitustukea ehdokasvaltioille ja mahdollisille ehdokasvaltioille liittymistä valmistelevasta tukivälineestä (IPA), joka on vuodesta 2007 lähtien korvannut TPA-, PHARE- ja CARDS-ohjelmat, ja että Islantia lukuun ottamatta kaikki ehdokasvaltiot ja mahdolliset ehdokasvaltiot saavat EU:n liittymistä valmistelevaa tukea oikeusjärjestelmän uudistamiseen ja korruption vastustamiseen;
- D. toteaa, että uuden jäsenyyttä valmistelevan tukivälineen IPA II:n on oltava strategisempi, tehokkaampi ja paremmin kohdennettu kuin sen edeltäjät, jotta voidaan saavuttaa entistä kestävämpiä tuloksia näiden maiden jäsenyyssvalmiuden parantamisessa, ja mahdollisuuksien mukaan on suosittava alakohtaista lähestymistapaa, jotta voidaan tukea edunsaajamaiden kattavia uudistusstrategioita;
- E. toteaa, että liittymistä valmisteleva tukiväline ei ole ainoa keino, jonka avulla EU tukee oikeusvaltioon liittyviä uudistuksia Bosnia ja Hertsegovinassa ja Kosovossa, vaan vuosina 2003–2012 toteutettiin poliisioperaatio, ja tukea Kosovolle annettiin myös Kosovossa vuonna 2008 toteutetun Euroopan unionin oikeusvaltio-operaation (EULEX) avulla; ottaa huomioon, että 1. heinäkuuta 2013 EULEXin henkilöstöä oli yhteensä yli 2 000 (joista yli 730 oli EU:n jäsenvaltioiden lähettämiä) ja sen vuotuinen budjetti oli hieman yli 100 miljoonaa euroa (kesäkuusta 2012 kesäkuuhun 2013) ja että siten

EULEXilla on huomattava rooli Kosovon instituutioiden tukemisessa oikeusvaltion periaatteen noudattamisessa, mukaan lukien oikeuslaitoksen uudistus ja korruption torjunta;

- F. ottaa huomioon, että vuodesta 2007 lähtien alueelliset hankkeet, joilla tuetaan eri maiden edunsaajien välistä yhteistyötä, ja horisontaaliset hankkeet, joilla käsitellään useiden edunsaajien yhteisiä tarpeita, ovat voineet saada rahoitusta IPA:n useita edunsaajaa käsittävistä ohjelmista;
1. muistuttaa, että korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunta on yksi tärkeimmistä painopisteistä kaikille ehdokasvaltioille tai mahdollisille ehdokasvaltioille, jotka pyrkivät täyttämään unionin kriteerit;
 2. korostaa jälleen itsenäisen oikeuslaitoksen, perusoikeuksien suojelun ja edistämisen sekä korruption tehokkaan torjunnan tärkeyttä oikeusvaltion ja demokratian vahvistamisessa; suhtautuu myönteisesti EU:n uuteen neuvottelukäytäntöön, jossa nämä ydinalueet ankkuroidaan tiiviisti liittymisprosessin ytimeen ja jonka mukaisesti neuvotteluluvut 23 ja 24 avataan aikaisessa vaiheessa selkeiden ja yksityiskohtaisten toimintasuunnitelmien pohjalta, mikä kannustaa tarvittavan lainsäädännön ja instituutioiden luomista sekä täytäntöönpanon vakaata etenemistä; painottaa, että koko prosessin ajan on määriteltävä avoimia ja kohtuullisia välitavoitteita, joiden avulla vaatimukset voidaan muuttaa liittymiseen johtaviksi konkreettisiksi toimiksi;

Talousarvio- ja varainhallinto

Oikeuslaitosuudistus

3. toteaa, että vuoden 2001 jälkeen Turkki on saanut EU:n liittymistä valmistelevalle tukea oikeuslaitoksen uudistamista varten 128 938 935 euroa 30 hankkeeseen ja että tuesta 66 645 666 euroa oli maksettu 31. joulukuuta 2012 mennessä; korostaa, että tällä hetkellä yhdeksän hanketta on saatettu päätökseen, 11 on käynnissä ja 10 odottaa aloittamista¹;
4. panee merkille, että helmikuussa 2012 komissio käynnisti perintämenettelyn kahdesta Turkissa toteutetusta hankkeesta, jotka ovat kolmen vetoomustuomioistuintalon rakentaminen Ankarahan, Erzurumiin ja Diyarbakiriin² ja tuki vetoomustuomioistuinten perustamiselle Turkkiin³; panee merkille, että huhtikuussa 2012 perittiin 21 767 205,29 euroa ja että summa vastaa komission suorittamia maksuja näille hankkeille; panee merkille, että ulkoiset arvioijat ovat asettaneet kyseenalaiseksi komission päätöksen täysimääräisestä takaisinperinnästä; kehottaa komissiota antamaan joulukuuhun 2013 mennessä yksityiskohtaiset tiedot tästä asiasta ja selittämään täysimääräisen takaisinperinnän valitsemisen;
5. toteaa, että vuoden 2005 jälkeen Länsi-Balkanin maat ovat saaneet EU:n liittymistä valmistelevalle tukea oikeuslaitoksen uudistamista varten 240 064 387,48 euroa

¹ Liite 1 komission vastauksissa kirjallisiin kysymyksiin E-011447/2012, E-011448/2012, E-011449/2012, E-011661/2012, E-011662/2012, E-011663/2012, E-011664/2012 ja E-011665/2012.

² Hanke TR0501.07, EU:n osuus: 22 500 000 euroa, maksut 31.12.2012: 20 559 457,71 euroa.

³ Hanke TR0401.02, EU:n osuus: 1 400 000 euroa, maksut 31.12.2012: 1 207 747,58 euroa.

124 hankkeeseen ja että tuesta 85 749 243,96 euroa oli maksettu 31. joulukuuta 2012 mennessä; korostaa, että tällä hetkellä 53 hanketta on saatettu päätökseen, 47 on käynnissä ja 23 odottaa aloittamista¹;

Taulukko 1: Liittymistä valmisteleva tuki oikeuslaitoksen uudistamiseen Länsi-Balkanin maissa

PHARE-, CARDS- ja IPA-hankkeet

Maa	EU:n liittymistä valmisteleva tuki yhteensä (euroina)	Maksut 31.12.2012 mennessä (euroina)	Hankkeita	Hankkeiden tila		
				Aloitetaan	Käynnissä	Päätetty
Albania	46 954 563,08	12 681 306,32	17	2	14	1
Bosnia ja Hertsegovina	35 918 893,00	14 148 643,76	26	4	13	8
Kroatia	34 443 208,36	12 356 399,21	17	4	6	7
Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia	11 295 000,00	3 236 000,00	13	2	1	10
Kosovo	63 613 000,00	25 641 584,77	15	6	6	3
Montenegro	4 790 085,00	3 406 910,19	9	0	2	7
Serbia	43 049 638,04	14 278 399,71	27	5	5	17
Yhteensä	240 064 387,48	85 749 243,96	124	23	47	53

Korruption torjuminen

6. toteaa, että vuoden 2001 jälkeen Turkki on saanut EU:n liittymistä valmistelevaa tukea korruption torjuntaa varten 6 160 000 euroa 5 hankkeeseen ja että tuesta 1 661 732 euroa oli maksettu 31. joulukuuta 2012 mennessä; korostaa, että tällä hetkellä yksi hanke on saatettu päätökseen, kaksi on käynnissä ja kaksi odottaa aloittamista;
7. toteaa, että vuoden 2005 jälkeen Länsi-Balkanin maat ovat saaneet EU:n liittymistä valmistelevaa tukea korruption torjuntaa varten 55 160 227,76 euroa 45 hankkeeseen ja että tuesta 16 060 007,57 euroa oli maksettu 31. joulukuuta 2012 mennessä; korostaa, että tällä hetkellä 18 hanketta on saatettu päätökseen, 17 on käynnissä ja 10 odottaa aloittamista²;

¹ Sama kuin edellä.

² Sama kuin edellä.

Taulukko 2: Liittymistä valmisteleva tuki korruption torjuntaan Länsi-Balkanin maissa

PHARE-, CARDS- ja IPA-hankkeet

Maa	EU:n liittymistä valmisteleva tuki yhteensä (euroina)	Maksut 31.12.2012 mennessä (euroina)	Hankkeita	Hankkeiden tila		
				Aloitetaan	Käynnissä	Päätetty
Albania	3 500 000,00	3 184 112,00	2	0	1	1
Bosnia ja Hertsegovina	4 553 791,00	1 878 730,36	16	1	9	6
Kroatia	9 684 397,12	3 753 821,95	9	2	2	5
Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia	14 647 000,00	1 182 000,00	5	3	0	2
Kosovo	6 500 000,00	1 394 670,10	4	2	1	1
Montenegro	6 391 722,00	2 690 106,00	5	1	2	2
Serbia	3 383 317,64	1 976 567,16	4	1	2	1
Yhteensä	55 160 227,76	16 060 007,57	45	10	17	18

8. korostaa komission uutta lähestymistapaa, jossa oikeuslaitoksen uudistusta ja sisäasioihin liittyviä kysymyksiä käsitellään aikaisessa vaiheessa liittymisprosessia; panee kuitenkin merkille, että keskimäärin vain 3,13 % EU:n kaikesta liittymistä valmistelevasta tuesta kaudella 2007–2012 käytettiin oikeusasioihin ja vain 0,52 % korruption torjumiseen; toteaa, että samalla kaudella lukujen 23 ja 24 kattamiin toimintalohkoihin (oikeuslaitos ja perusoikeudet sekä oikeus, vapaus ja turvallisuus) myönnetty kokonaismäärä on noin 7,41 prosenttia liittymistä valmistelevan tuen kokonaismäärästä; toteaa lisäksi, että noin 16,29 prosenttia komponentille I varatuista määrärahoista on tarkoitettu oikeusvaltion vahvistamiseen ehdokasvaltioissa ja mahdollisissa ehdokasvaltioissa;
9. panee merkille, että Bosnia ja Hertsegovinan oikeusministeriön suunnittelua, avun koordinoimista ja EU-yhdyntymistä koskevien valmiuksien tukemista koskevan IPA 2007 -hankkeen sopimuksen täytäntöönpano on keskeytetty; kehottaa komissiota antamaan yksityiskohtaiset tiedot sopimuksen täytäntöönpanon keskeyttämisestä ja hankkeen nykytilasta joulukuuhun 2013 mennessä;

Rahoitus, laajentumisen prioriteetit ja yhteisrahoitus

10. korostaa komission uutta lähestymistapaa, jossa oikeuslaitoksen uudistusta ja sisäasioihin liittyviä kysymyksiä käsitellään aikaisessa vaiheessa liittymisprosessia; panee kuitenkin merkille, että keskimäärin vain 2,87 % EU:n kaikesta liittymistä valmistelevasta tuesta kaudella 2007–2013 käytetään oikeusasioihin ja vain 0,52 % korruption torjumiseen;

Taulukko 3: Oikeuslaitoksen uudistamiseen ja korruption torjuntaan keskittyviin erityishankkeisiin käytetyt varat ja liittymistä valmisteleva kokonaistuki ehdokasvaltioissa ja mahdollisissa ehdokasvaltioissa kaudella 2007-2012¹

Maa	EU:n liittymistä valmisteleva tuki yhteensä (euroina)	Oikeuslaitoksen uudistamiseen käytetyt varat	%	Korruption torjuntaan käytetyt varat	%
Albania	591 200 000,00	46 954 563,08	7,94	3 500 000,00	0,59
Bosnia ja Hertsegovina	655 300 000,00	35 918 893,00	5,48	4 322 690,00	0,66
Kroatia	998 000 000,00	28 124 764,60	2,81	9 552 355,11	0,96
Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia	615 100 000,00	8 903 000,00	1,45	13 285 000,00	2,16
Kosovo	635 300 000,00	63 613 000,00	10,01	6 500 000,00	1,02
Montenegro	235 600 000,00	4 377 111,00	1,86	6 391 722,00	2,71
Serbia	1 385 400 000,00	43 049 638,04	3,11	3 383 317,64	0,24
Turkki	4 799 000 000,00	79 287 735,00	1,65	4 810 000,00	0,10

11. panee merkille, että kansallisten viranomaisten yhteisrahoitus vaihtelee voimakkaasti maittain siten, että Kroatia ja Turkki yhteisrahoittavat suurimman osan hankkeistaan ja Serbian kaikki hankkeet rahoitetaan kokonaan EU:n liittymistä valmistelevasta tuesta; katsoo, että yhteisrahoitetut hakkeet lisäävät erityisesti oikeuslaitoksen uudistamisen ja korruption torjunnan aloilla edunsaajien omavastuullisuutta; kehottaa siksi komissiota lisäämään kotimaisten viranomaisten yhteisrahoittamien hankkeiden lukumäärää IPA II:ssa;
12. katsoo, että oikeuslaitoksen uudistamiseen ja korruption torjuntaan tarkoitetun liittymistä valmistelevan tuen määrä ei vastaa komission asiassa asettamaa prioriteettia; kehottaa komissiota ja edunsaajavaltioita nostamaan näiden kahden alan rahoituksen riittävälle tasolle, kun otetaan huomioon oikeuslaitokseen ja korruptioon liittyvien kysymysten tärkeys, niihin liittyvien ongelmien vakavuus sekä muita aloja hyödyttävä myönteinen lisävaikutus ja synergia, jos oikeuslaitosta ja korruption torjuntaa koskevat uudistukset saatetaan päätökseen ja toteutetaan asianmukaisella tavalla; panee kuitenkin merkille, että muut tekijät, kuten oikeusvaltiota ja oikeuslaitosta koskeva maakohtainen jäsenneily vuoropuhelu, vaikuttavat merkittävästi EU:n liittymistä valmistelevan tuen tehokkuuteen oikeusjärjestelmien uudistuksessa ja korruption torjunnassa; panee siksi merkille, että kokonaisrahoituksen osuus ei ole ainoa ehto EU:n toimien tehokkuudelle pyrittäessä vahvistamaan oikeusvaltiota ja korruption vastaisia käytäntöjä;

¹ Liittymistä valmisteleva keskimääräinen tuki vuosina 2007–2012 oikeusasioihin ja lahjonnan torjumiseen heijastaa näille aloille myönnettyjä varoja helmikuuhun 2013 asti.

13. pitää valitettavana, että IPA-I:n alainen rahoitus näyttää olevan rajallista näiden alojen tärkeydestä huolimatta; katsoo kuitenkin, että IPA-I:n vastaanottokyky oikeusvaltion alalla on heikkoa joissain ehdokasvaltioissa ja mahdollisissa ehdokasvaltioissa; katsoo, että on tärkeää parantaa liittymistä valmistelevan rahoituksen hallintaa näillä IPA-II:n alaisilla aloilla, ja korostaa, että riippumattomaan ja tehokkaaseen oikeuslaitokseen, oikeusvaltioon ja korruption torjuntaan liittyviä tavoitteita ja niiden täytäntöönpanoa olisi valvottava ja arvioitava laadullisten ja määrällisten indikaattoreiden avulla; pitää myös tärkeänä, että laaditaan IPA-II:n alainen kannustin edistymiselle, jotta voidaan palkita strategia-asiakirjoissa määriteltyjen tavoitteiden saavuttamisessa tapahtunut merkittävä edistyminen;
14. pitää valitettavana, ettei komissiolla ole työkalua, jonka avulla saataisiin automaattisesti selville EU:n liittymistä valmistelevien hankkeiden toteutusaste; korostaa, että toteutusasteen tietäminen on tärkeää, jotta voidaan seurata hankkeiden tehokasta toteutusta ja havaita mahdolliset ongelmakohdat aikaisessa vaiheessa; kehottaa komissiota keskittämään kuuden kuukauden välein tietoja sellaisten hankkeiden toteutusasteesta, joille on myönnetty EU:n liittymistä valmistelevaa tukea;
15. panee merkille, että oikeusjärjestelmien uudistamista ja korruption torjuntaa koskevaa yhteistyötä tapahtuu myös poliittisella tasolla, jossa käydään maakohtaista rakenteellista vuoropuhelua oikeusvaltiosta ja oikeudellisesta järjestelmästä ehdokasvaltioissa ja mahdollisissa ehdokasvaltioissa;

Yleistä

16. painottaa, että oikeuslaitoksen uudistamisen ja korruption torjunnan alalla toteutettujen liittymistä valmistelevien hankkeiden vaikuttavuus riippuu etenkin viranomaisten poliittisesta tahdosta hyväksyä uudistukset ja panna ne täysimääräisesti täytäntöön; pitää valitettavana, että useimmissa ehdokasvaltioissa ja mahdollisissa ehdokasvaltioissa ei ole vahvaa poliittista tukea korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskevien vaikuttavien uudistusten toteuttamiseksi eikä täysin riippumatonta oikeuslaitosta; toteaa, että ehdokasvaltiot ja mahdolliset ehdokasvaltiot saavat EU:n liittymistä valmistelevaa tukea, jotta ne voisivat saattaa oikeusjärjestelmänsä – sekä lainsäädäntökehyksen että käytännön – linjaan unionin standardien kanssa;

Oikeuslaitosuudistus

17. suhtautuu myönteisesti muutoksiin, joilla oikeudellinen ja toimielinrakennetta koskeva kehitys saatetaan paremmin linjaan EU:n säännösten kanssa, sekä oikeuslaitoksen toimielinrakenteen nykyaikaistamiseen; panee merkille, että esimerkiksi asianhallintajärjestelmän (CMS) käyttöönotto on vaikuttanut positiivisesti tuomioistuinten puolueettomuuteen ja tehokkuuteen, vaikka liian kunnianhimoiset tavoitteet haittaavat toisinaan järjestelmän toimintaa ja vaikuttavuutta esimerkiksi Kosovossa;
18. kehottaa komissiota pyrkimään oikeusjärjestelmien ja korruption torjunnan aloilla hankkeiden kattavuuden selvempään määrittelemiseen tavalla, joka mahdollistaisi entistä johdonmukaisemman seurannan ja raportoinnin näillä aloilla;
19. korostaa, että parlamentin pitäisi osallistua aktiivisesti liittymistä valmistelevan tuen kohdentamiseen ja käytön valvontaan ehdokasmaissa ja mahdollisissa ehdokasmaissa kaikilla aloilla, mukaan luettuina oikeuslaitos ja korruption torjunta; korostaa siksi, että

parlamentille olisi tiedotettava IPA:n täytäntöönpanosta ja rahoituksen kohdentamisesta ehdokasvaltioille ja mahdollisille ehdokasvaltioille;

20. muistuttaa, että oikeusvaltio on demokratian kulmakivi ja edellytys hyvin toimivalle markkinataloudelle, ja korostaa, että oikeudelliset uudistukset on nähtävä laajemmassa kontekstissa; vaatii, että oikeusjärjestelmän on oltava täysin riippumaton, entistä ennustettavampi, tehokas ja oikeudenmukainen sen varmistamiseksi, että ihmiset ja liike-elämä voivat luottaa oikeuslaitokseen; korostaa tässä yhteydessä tarvetta toteuttaa asioiden satunnainen jakautuminen kaikkiin tuomioistuimiin ja tarvetta varmistaa oikeuden oikea-aikainen toteutuminen ja oikeuskäytännön yhdenmukaisuus; kehottaa julkaisemaan kaikki oikeuden päätökset heti niiden tekemisen jälkeen ja varmistamaan niiden helpon saatavuuden ja kehottaa toteuttamaan sähköisen oikeudenkäytön edut, rahalliset edut mukaan lukien; toteaa, että tuomareiden, syyttäjien ja oikeusvirkaileijoiden riittävä ja jatkuva koulutus on oleellisen tärkeää; toteaa, että ”uudessa lähestymistavassa” olisi keskityttävä näihin kysymyksiin liittymisneuvotteluiden yhteydessä;
21. pitää olennaisena, että EU:n taloudellinen tuki liitetään tiiviimmin laajentumispolitiikan avainkysymyksiin ja erityisesti oikeusvaltiota koskeviin kysymyksiin, jotta voidaan parantaa oikeuslaitoksen riippumattomuutta, vastuuvollisuutta, puolueettomuutta, ammattimaisuutta, avoimuutta ja tehokkuutta; painottaa, että oikeuslaitoksen kestävä uudistaminen edellyttää ennakoitavissa olevaa ja riittävää rahoitusta; korostaa, että tuomareiden, syyttäjien ja tuomioistuimen virkaileijoiden jatkuva koulutus on tärkeää; vaatii, että asianomaisten kansalaisyhteiskunnan toimijoiden on saatava lisää taloudellista tukea oikeuslaitoksen avoimuuden lisäämiseksi ja sen pitkän aikavälin valmiuksien parantamiseksi, samoin kuin niiden, jotka valvovat rahoituksen väärinkäytöksiä tai ilmoittavat niistä;
22. pitää valitettavana, että EU:n talousavun vaikutusta ja kestävyyttä haittaa paljolti se, että oikeusjärjestelmät eivät ole ennustettavia ja että kotimainen rahoitus on riittämätöntä eikä sitä voida ennakoita;
23. panee merkille, että näihin kysymyksiin pyritään keskittymään liittymisneuvottelujen ”uudessa lähestymistavassa”;

Korruption torjuminen

24. panee merkille, että korruptio asettaa suuren haasteen suurimmassa osassa ehdokasvaltioita ja mahdollisia ehdokasvaltioita; on huolissaan siitä, että useita Länsi-Balkanin maita koskevissa edistymiskertomuksissa todetaan, että rikollisten, järjestäytyneen rikollisuuden verkostojen ja poliittisten eliittien välillä on yhteyksiä, jotka syntyivät alueen konfliktien aikana ja jotka on siirretty nyky-yhteiskuntiin; on erittäin huolissaan ”valtion kaappauksesta”, jota esiintyy eräissä näistä maista;
25. toteaa, että todellinen täytäntöönpano ja konkreettiset tulokset korruption torjunnassa ovat erityisesti korkean tason poliittisen korruption ja oikeuslaitoksen korruption tapauksessa edelleen suuri haaste; katsoo, että olisi koottava vakuuttava syytteesenasettamis- ja tuomitsemistapausten joukko kehityksen mittaamiseksi; suhtautuu myönteisesti siihen, että ”uudessa lähestymistavassa” keskitytään näihin kysymyksiin liittymisneuvotteluissa; korostaa tarvetta parantaa korruption vastaisten toimien suunnittelua ja rahoitusta niin, että sen pohjana on monien erilaisten sidosryhmien yhteistyö; kehottaa komissiota kehittämään entistä pitemmän aikavälin kattavan ja perustaltaan laajan strategisen

näkökulman EU:n rahoitukseen sellaisille kansalaisyhteiskunnan järjestöille, jotka toimivat avoimuuden parantamiseksi ja korruption torjumiseksi sekä kansallisella että Euroopan tasolla; panee merkille, että näihin kysymyksiin pyritään keskittymään liittymisneuvottelujen ”uudessa lähestymistavassa”;

26. toivoo selontekoa puolueettomista ja tuloksellisista syytteistä ja tuomioista korruption torjumisen alalla, mukaan luettuina julkisuutta saavat tapaukset, jotta voidaan parantaa kansalaisten luottamusta oikeusvaltioon ja julkisiin instituutioihin; pyytää asianomaisia viranomaisia parantamaan instituutioiden välistä yhteistyötä erityisesti lainvalvontarakenteiden kanssa, lisäämään suuren yleisön tietoisuutta ja kehittämään valmiuksia korruption vastaisten sääntöjen ja toimien suunnittelua, täytäntöönpanoa ja valvontaa varten sekä tekemään läheistä yhteistyötä lahjonnan vastaisten valtioiden ryhmän (GRECO) kanssa ja osallistumaan riippumattomien valtiollisten elinten, kuten korruption vastaisten virastojen, toimintaan; kehottaa panemaan korruption estämiseen ja torjuntaan tähtäviä strategioita täytäntöön kansallisesti ja kansainvälisesti;
27. uskoo, että lehdistön ja tiedotusvälineiden vapaus sekä digitaalinen vapaus muodostavat olennaisen vallankäytön valvontamekanismin ja tärkeän tekijän korruption torjumisessa siksi, että ne tarjoavat ilmaisuvapaudelle foorumin ja yleisölle mahdollisuuden saada tietoa; vaatii siksi, että hallituksille, kansalaisille, lehdistölle ja tiedotusvälineille suunnatuissa IPA-ohjelmissa pyritään aktiivisesti näihin vapauksiin;
28. on huolissaan siitä, että EU:n liittymistä valmistelevaa tukea ei aina käytetä johdonmukaisella tavalla, koska ei ole alueellista lähestymistapaa ja strategiaa; painottaa esimerkiksi, että kun Kroatiassa EU:hun liittymistä valmistelevalla tuella rahoitettiin korruption vastaista virastoa, jolla on tutkintavaltuudet, Kosovossa rahoitettiin korruption vastaista virastoa, jolla tällaisia valtuuksia ei ole, mikä herättää viraston toiminnan tehokkuutta koskevia epäilyksiä; kehottaa siksi komissiota luomaan selkeän alueellisen strategian, jotta voidaan välttää ristiriitaisten mallien rahoittaminen ehdokasvaltioissa ja mahdollisissa ehdokasvaltioissa;

Hankkeiden toteutus

29. toteaa, että liittymistä valmistelevat hankkeet kestävät vuodesta kolmeen ja puoleen vuoteen; toteaa ulkoisten aihekohtaisten arviointien perusteella, että tällaiset määräajat ovat haastavia elleivät jopa liian kunnianhimoisia, kun otetaan huomioon useimpien hankkeiden laaja-alaisuus ja niiden monet, usein monimutkaiset osat; suosittelee, että kun otetaan huomioon oikeuden sekä korruption torjunnan alan uudistusten monimutkaisuus sekä pelkästään alustaviin suunnittelutoimiin kuluva aika, komissio toteuttaisi riittäviä toimenpiteitä liittymistä valmistelevan tukivälineen (IPA II) yhteydessä sekä hankkeita, jotka johtaisivat pitempään aikaväliin (viidestä seitsemään vuotta); suosittelee, että suoritettaisiin ennalta määrättyä ja säännöllistä tarkastelua, joka auttaisi tekemään joustavammin muutoksia myös määrärahoihin;
30. on huolissaan jatkuvista viipeistä hankkeiden toteutuksessa ja viime kädessä hankkeiden tehokkuudesta; toteaa, että esimerkiksi Turkissa toteutettavissa hankkeissa on keskimäärin vuoden viive ennen sopimusten täytäntöönpanoa, mikä johtuu tarjous- ja sopimusmenettelyjen pullonkauloista; toteaa, että Kroatiassa PHARE-ohjelmiin liittyvät sopimukset allekirjoitettiin keskimäärin vuotta myöhemmin kuin aikataulun mukaan piti ja vain muutamia päiviä ennen rahoitussopimuksen mukaisen sopimuksentekoa koskevan määräajan umpeutumista;

31. on lisäksi huolissaan siitä, että liittymistä valmistelevan tuen sääntöjen monimutkaisuuden ja jäykkyyden – silloin, kun hakkeeseen on tarve liittää uusia toimintoja – kielteisenä tuloksena on, että toiminto mieluummin toistetaan tai hyväksytään hanke epätydyttävässä muodossa; katsoo kuitenkin, että on vielä löydettävä oikea tasapaino hankkeen tehokkuutta palvelevan joustavuuden ja sääntöjenvastaisuuksien välttämisen sekä parhaan vastineen rahalle varmistamisen tarpeen välillä, ja kehottaa komissiota toteuttamaan tätä asiaa koskevia toimenpiteitä IPA II:ssa;
32. katsoo, että laajojen hankkeiden tapauksessa olisi aina toteutettava valmistelevia toimia (”pilottitoimia”), ennen kuin toimet toteutetaan täysimääräisinä, jotta voidaan tunnistaa mahdolliset puutteet ja lieventää niitä, ehkäistä vältettävissä olevia viivästyksiä ja ongelmia sekä mitata saavutettavissa olevat tavoitteet;
33. panee merkille, että kattavampi alakohtainen menettely oikeuslaitoksen uudistuksen ja korruption torjunnan alalla saisi aikaan myönteisiä muutoksia, sillä ne esimerkiksi auttaisivat kohdentamaan kansalliset uudistustoimet paremmin, parantaisivat avunantajien koordinoitua ja parantaisivat vuorovaikutusta yksittäisten hankkeiden välillä; kehottaa komissiota varmistamaan, että alakohtaiset menettelyt otetaan käyttöön alakohtaista lähestymistapaa liittymistä valmistelevassa tuessa koskevien suuntaviivojen mukaisesti ja että vahvistetaan edunsaajavaltioiden valmiuksia tarkoituksenmukaisten alakohtaisten strategioiden laatimiseksi ja täytäntöönpanemiseksi; kehottaa komissiota jatkamaan alakohtaisen lähestymistavan täytäntöönpanoa koskevaa ohjausta IPA II:n valmistelu- ja suunnitteluvaiheissa; katsoo, että useimmissa maissa instituutiot ja budjettimenettelyt eivät ole tasolla, joka soveltuu alakohtaiseen budjettitukeen; kehottaa komissiota edistämään tarvittavia instituutioiden ja menettelyjen parannuksia näissä maissa;
34. korostaa, että yhteistyö ja koordinaatio muiden rahoittajien ja kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa on erityisen tärkeää, jotta voidaan välttää päällekkäisyyttä, varmistaa avun vaikuttavuus ja edistää valmiuksien kehittämistä ehdokasvaltioissa ja mahdollisissa ehdokasvaltioissa; pitää valitettavana, että oikeuslaitoksen uudistus ja korruption torjunta eivät kuulu Länsi-Balkanin investointikehyksen, joka on EU:n kansainvälisten rahoituslaitosten, kahdenvälisen rahoittajien ja Länsi-Balkanin hallitusten yhteinen aloite rahoittajien tuen yhtenäisyyden vahvistamiseksi, soveltamisalaan; kehottaa komissiota ja sen kumppaneita luomaan Länsi-Balkanin investointikehyksen kaltaisen mekanismin, jonka avulla vahvistetaan yhteistyötä ja koordinoitua oikeuslaitoksen uudistamisessa ja korruption torjunnassa, ja tiedottamaan parlamentille kaikesta tässä asiassa saavutetusta edistyksestä;

Toteutuksen taso ja kestävyys

35. panee merkille, että suoritettuaan liittymistä valmistelevien kauden 2001–2005 hankkeiden tarkastuksen tilintarkastustuomioistuin totesi, että hankkeiden kestävyttä voitaisiin parantaa, jos: (i) edunsaajien osallistumista lisättäisiin; (ii) mitään hankkeita ei käynnistettäisi ilman ylläpitosuunnitelmaa; (iii) komissio valvoisi jakautumista tarkemmin ja arvioisi EU:n rahoittamien välineiden ja infrastruktuurin käyttöä; ja (iv) teknisen avun antamista täydennettäisiin asianmukaisesti kannustamalla aktiivisesti institutionaaliseen muutokseen; korostaa, että huolimatta liittymistä valmistelevan tukiohjelman parannuksista on edelleen jäljellä joitakin heikkouksia, jotka liittyvät erityisesti sidosryhmien osallistumiseen ja hankkeiden ylläpitoon; toteaa, että esimerkiksi

Turkissa vuoden 2011 suunnitteluprosessin aikana edunsaajat eivät juurikaan osallistuneet toimiin viimeisten 12 kuukauden aikana;

36. toteaa, että liittymistä valmistelevat hankkeet perustuvat hankekuvauksiin, joissa esitellään hankkeiden yleiset ja erityiset tavoitteet, suunnitellut toteutettavat toimet, niiden aikataulu, kustannukset ja toteutuskeinot sekä indikaattorit, joilla hankkeiden onnistumista voidaan mitata;
37. panee merkille, että unionin yleiseen talousarvioon sovellettavissa varainhoitosäännöissä (varainhoidosta annettu asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012) edellytetään SMART-tavoitteiden asettamista kaikkia EU:n talousarvion kattamia toimenpiteitä varten ja että SMART-tavoitteet on vahvistettava vuosittaisissa toimintakertomuksissa osana toimintoperusteista budjetointia ja hallintoprosesseja;
38. toteaa, että hankekuvaukset ovat vähitellen parantuneet ja ne sisältävät entistä enemmän ja entistä paremmin määriteltyjä SMART-tavoitteita sekä hankkeen eri osia koskevia erityisiä indikaattoreita; on kuitenkin huolissaan siitä, että ulkoisten arviointien mukaan joiltakin hankkeilta puuttui selvä keskeinen tavoite asianmukaisten indikaattoreiden puutteen vuoksi; vaatii, että laaditaan laatuindikaattoreita, joiden avulla voidaan mitata hankkeiden pitkän aikavälin vaikutusta, kehottaa komissiota jatkamaan tulosindikaattorien käyttöä koskevan ohjauksen antamista IPA II:ta koskevaa suunnittelua, seuranta- ja arviointia varten vuosien 2014–2020 rahoituskehityksessä; katsoo, että olisi kehitettävä oikeuden, vapauden ja turvallisuuden alan erityisiä indikaattoreita ja käytettävä niitä IPA II:ssa strategisempaa lähestymistapaa noudattaen;
39. katsoo, että korkealaatuinen koulutus on keskeinen tekijä oikeuslaitoksen uudistuksessa, ja pitää myönteisenä sitä, että yli 30 prosenttia TAIEX-toimista on kohdistettu oikeuteen, vapauteen ja turvallisuuteen; asettaa kuitenkin kyseenalaiseksi koulutustoimien lisäarvon arviointiin käytettävien hankekuvauksissa määriteltyjen objektiivisten indikaattoreiden merkityksen; toteaa, että sellaiset indikaattorit kuten ”kouluttajien antaman koulutuksen laatu ja määrä” tai ”koulutukseen tyytyväiset oikeudelliset neuvonantajat” keskittyvät etupäässä määrään varsinaisten tulosten asemesta; toteaa, että esimerkiksi se, että osallistujat ilmoittavat kyselylomakkeessa, että koulutus vaikuttaa heidän työhönsä, ei sinällään ole vaikutusta ilmaiseva indikaattori; kehottaa siksi komissiota tarkentamaan edelleen koulutukseen liittyviä indikaattoreitaan ja arvioimaan perinpohjaisesti vaikutusta, joka ehdokasvaltioissa ja mahdollisissa ehdokasvaltioissa järjestetyllä koulutuksella on ollut;
40. pitää valitettavana, että asianmukaiset perustiedot, joita voidaan käyttää lähtökohtana kehityksen arvioinnissa, puuttuvat usein, mikä estää liittymistä valmistelevien hankkeiden aikaansaamien muutosten mittaamisen;
41. panee merkille, että tuki lainsäädäntöuudistuksille on kaikkein yleisimpiä liittymistä valmisteleviä hankkeita; toteaa, että institutionaaliset kehykset ovat nyt eurooppalaisten standardien mukaisia, mutta on huolissaan siitä, että näiden lakeja ja kehyksiä koskevien muutosten kestävyys ehdokasvaltioissa ja mahdollisissa ehdokasvaltioissa on vaarassa, koska ei ole yleistä strategiaa, kuten ulkoiset arvioijat ovat todenneet; panee erityisesti merkille, että apusäädökset ja täydentävät säännökset usein puuttuvat, tehtävissä ja vastuissa tapahtuvat muutokset ovat epäselviä ja henkilöstöä ei ole koulutettu kunnolla eikä se siten kykene soveltamaan uusia lakeja tarkoitettulla tavalla; vaatii, että tuen oikeuslaitoksen uudistamiselle ja korruption torjumiselle on oltava pitkäkestoista ja

kattavaa ja että siihen on liityttävä arviointikriteereitä, jotka kattavat koko prosessin uusien kehysten, lakien, apulakien ja säännösten laatimisesta aina tosiasiallisiin syytetoimiin korkean tason tapauksissa;

42. panee merkille, että monia edunsaajia käsittävien ohjelmien tuloksia ja kestävyyttä ei ole vielä arvioitu; kehottaa Euroopan tilintarkastustuomioistuinta sisällyttämään nämä hankkeet liittymistä valmistelevalle tukealle ehdokasvaltioissa ja mahdollisissa ehdokasvaltioissa koskevan tulevan erityiskertomuksen alaan;

Seuranta ja arviointi

43. toteaa, että komissio arvioi liittymistä valmistelevien ohjelmien vaikutusta ja kestävyyttä tulospäätöksissä seurantakertomuksissa, mutta pitää valitettavana, että nämä kertomukset eivät ole yleisön saatavilla; katsoo, että komission edistymiskertomuksissa olisi tarkasteltava tulospäätöksien seurantakertomusten havaintoja ja arvioitava toteutettuja ohjelmia ja niiden vaikutusta; kehottaa siksi komissiota lisäämään jokaiseen edistymiskertomukseen luvun, jossa esitetään tulospäätöksien seurantakertomusten päätelmät;
44. toteaa, että tulospäätöksien seurantakertomusten määrät ovat erilaisia eri maissa ja että kertomuksia Albaniasta on laadittu 31, kun taas Bosnia ja Hertsegovinasta, Kroatia, Montenegrosta ja Serbiasta niitä ei ole laadittu yhtään; toteaa lisäksi, että hajautettua täytäntöönpanojärjestelmää käyttävien maiden ei tarvitse suorittaa ulkoista tulospäätöksien seurantaa, minkä vuoksi Kroatia ei juuri toteuteta riippumattomia kehityksen arviointia; kehottaa komissiota takaamaan liittymistä valmistelevalle EU:n tuen avulla rahoitettujen ohjelmien säännöllisen ja perinpohjaisen riippumattoman ulkoisen arvioinnin kaikissa ehdokasvaltioissa ja mahdollisissa ehdokasvaltioissa;
45. on huolissaan siitä, että tulospäätöksien seurantakertomusten katsotaan olevan rakenteellisesti painotettuja myönteisten arvioiden saamiseksi ja että ne eivät sovellu edistymisen seuraamiseen pidemmällä aikavälillä; korostaa, että seurannassa pitäisi tarkastella alakohtaista edistymistä eikä pelkästään hankkeen tuloksia; kehottaa komissiota kehittämään kattavan seurantasuunnitelman, joka käsittää tulospäätöksien seurantakertomusten ohella muita arviointivälineitä, kuten alakohtaisen edistymisen arvioinnissa käytettäviä kehyksiä, jotka sisältävät SMART-indikaattoreita, jotta hankkeiden tuloksia voidaan seurata kattavasti pitkällä aikavälillä; haluaa saada tietoja saavutetusta edistyksestä ennen vuoden 2014 loppua;
46. muistuttaa parlamentin komissiolle antamasta kehotuksesta arvioida EU:n varojen myöntämisen kautta saavutettujen tulosten vaikutukset oikeuslaitoksen uudistuksessa ja korruption torjunnassa ehdokasvaltioissa ja mahdollisissa ehdokasvaltioissa¹; suhtautuu myönteisesti komission vuonna 2012 julkaisemaan arviointiin oikeuslaitoksesta ja perusoikeuksista Turkissa ja komission vuonna 2013 julkaisemaan arviointiin oikeuslaitoksesta, oikeuslaitoksen uudistamisesta sekä korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta Länsi-Balkanilla; pitää kuitenkin valitettavana, että Turkia koskevassa arvioinnissa ei tarkasteltu korruption torjuntaan liittyviä hankkeita;
47. on tietoinen siitä, että Euroopan tilintarkastustuomioistuin on parhaillaan laatimassa

¹ EUVL C 188 E, 28.6.2012, s. 19; EUVL C 199 E, 7.7.2012, s. 106; EUVL C 296 E, 2.10.2012, s. 94.

erityiskertomusta EU:n liittymistä valmisteleavasta tuesta Serbiassa; suosittelee voimakkaasti, että toiminnan tuloksellisuuden tarkastukseen sisällytetään hankkeet, joita on toteutettu oikeuslaitoksen uudistamisen ja korruption torjunnan alalla;

Avoimuus

48. katsoo, että olisi perustettava ja saatettava julkisesti saataville tietokanta, jossa on luettelo kaikista liittymistä valmistelevien tukiohjelmien avulla rahoitetuista hankkeista; kehottaa siksi komissiota suunnittelemaan toimenpiteitä oikeudellisia järjestelyjä koskevan avoimuuden lisäämiseksi ja luomaan järjestelmän, jossa kaikki EU:n varojen saajat varojen hallinnoijasta riippumatta julkistetaan samalla verkkosivustolla noudattaen perustana standardiluokiteltuja tietoja, jotka kaikkien jäsenvaltioiden on toimitettava vähintään yhdellä unionin työkielistä;
49. panee merkille, että komissio on luvannut vastata näihin kysymyksiin vuoteen 2015 mennessä julkaisemalla IPA-tukea koskevat tiedot kansainvälisen avun avoimuutta koskevan IATI-aloitteen mukaisesti, jossa vahvistetaan yhteinen standardi kehitysyhteistyön kautta tarjottuja resursseja koskevien tietojen aikaisesta, kattavasta ja ennakoivasta sähköisestä julkaisemisesta; korostaa, että tällainen aloite on tuloksellinen ainoastaan, jos tietoja päivitetään säännöllisesti; kehottaa siksi komissiota päivittämään tietokantaa kuukausittain suunnitelmien mukaisesti;

Maakohtaiset huomiot

Albania

50. suhtautuu myönteisesti parannuksiin, joita EU:n tuki on tuonut Albanian oikeuslaitoksen oikeudelliselle ja institutionaaliselle kehitykselle sekä infrastruktuurille; on kuitenkin huolissaan näiden muutosten tosiasiallista käyttöä, täytäntöönpanoa ja konkreettisia vaikutuksia koskevien tulosten riittämättömästä raportoinnista;
51. panee merkille korruption torjuntaa koskevien strategisten asiakirjojen hyväksymiseen liittyvät tulokset; on kuitenkin vakavasti huolissaan alalla toteutettujen toimien heikosta vaikuttavuudesta; painottaa, että vuonna 2012 Albania luokiteltiin Euroopan korruptoituneimmaksi maaksi; kehottaa komissiota ja Albanian viranomaisia arvioimaan pikaisesti uudelleen korruptiontorjuntaa koskevan strategian ja toimintasuunnitelman toteuttamista maassa;

Bosnia ja Hertsegovina

52. pitää valitettavana, että joitakin Bosnia ja Hertsegovinan oikeuslaitoksen parannettuja valmiuksia ei ole käytetty; on huolissaan siitä, että vuoden 2009 tarkastuksessa tilintarkastustuomioistuin totesi, että hankitun infrastruktuurin toimintaan ja ylläpitoon ei ole riittävästi varoja, mikä aiheuttaa vaaran, että parannukset eivät tule kestäämään;
53. on vakavasti huolissaan Bosnia ja Hertsegovinan korruption vastaisen viraston heikosta toiminnasta ja siitä, että EU:n korruption torjuntaan myöntämien varojen erityisistä tuloksista ei ole raportoitu;

Kroatia

54. panee merkille, että Kroatia on edistynyt joillakin oikeuslaitoksen uudistusten ja niiden toteuttamisen aloilla ja että niiden kestävyys on varmistettu seurantahankkeiden avulla;
55. panee merkille eräät korruption torjunnassa tapahtuneet positiiviset tapahtumat, joita on esitelty vuosittaisissa Kroatiaa koskevissa edistymiskertomuksissa; on kuitenkin huolissaan vaarasta, että ennen maan Euroopan unioniin liittymistä toteutetut toimet eivät ole pysyviä ja kestäviä; korostaa esimerkiksi sitä, että on epäselvää, mikä toimielin pääasiassa valvoo kaikkia korruption vastaisia uudistuksia, ja sitä, että eturistiriitoja käsittelevän komitean jäsenet nimitettiin vasta helmikuun 2013 alussa, mikä asettaa kyseenalaiseksi komitean toimintakyvyn ja tulokset, ja sitä, että poliittiset nimitykset ministeriöihin ja yritysten valvontaneuvostoihin jatkuvat edelleen ja itse asiassa lisääntyvät;

Kosovo

56. panee merkille, että koska Pristinassa sijaitsevat Kosovon viranomaiset eivät valvo alueen pohjoisosaa, IPA-hankkeilla, kuten oikeudellisen koulutusjärjestelmän uudistusta koskevalla hankkeella, jonka oli määrä kattaa Kosovon koko alue, on yleisesti ottaen ollut vähäinen vaikutus pohjoisessa;
57. on erittäin huolissaan tilintarkastustuomioistuimen havainnosta, jonka mukaan EU:n tuki Kosovolle oikeusvaltion alalla ei ole riittävän vaikuttavaa; katsoo, että Kosovon erityisolosuhteet, kuten oikeusvaltion rakentamisen heikot lähtökohdat ja se, etteivät Kosovon viranomaiset ole antaneet tälle alalle riittävää prioriteettia, selittävät jossakin määrin EU:n toimien rajallista vaikuttavuutta; korostaa kuitenkin, että on aloja, joilla komission ja EUH:n olisi saatava aikaan parannuksia:
- valmiuksien kehittämistavoitteiden parempi määrittäminen ja niiden yhteys konkreettisiin vertailukohtiin, joilla edistymistä voidaan arvioida,
 - ulkoisten ja sisäisten tavoitteiden parempi koordinointi,
 - parempi koordinointi EU:n toimielinten välillä sekä EU:n toimielinten ja Kosovon viranomaisten ja kansainvälisen yhteisön välillä, varmistaen samalla, että EULEXin henkilöstön lukumäärä on täysin sille sallitulla tasolla ja että henkilöstö otetaan palvelukseen tarvittavaksi ajaksi ja että sillä on asianmukaiset vaikuttavuuden takaavat taidot, ja
 - sen varmistaminen, että poliittinen vuoropuhelu Kosovon viranomaisten kanssa keskittyy erityisesti oikeusvaltion lujittamiseen ja että siihen liittyy kannustimia ja prioriteettiehtoja;
58. on erityisen huolissaan konkreettisen edistyksen puutteesta korruption torjunnassa Kosovossa; katsoo, että korruptio on merkittävä haaste ja vakava este julkisten instituutioiden toiminnalle;

Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia

59. pitää ilahduttavana oikeuslaitoksen uudistuksen lainsäädäntökehityksessä saavutettua edistystä ja tuomioistuinten automaattisen asianhallinnan tietojärjestelmän tuomia positiivisia muutoksia tehokkuuden ja puolueettomuuden kannalta; panee merkille, että

entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia pyrkii aktiivisesti uudistamaan oikeuslaitostaan ja on alalla edelläkävijänä;

60. on huolissaan siitä, että raportteja IPA-hankkeiden vaikuttavuudesta korruption torjunnassa ei ole saatavana;

Montenegro

61. pitää ilahduttavana alueellisen yhteistyön parantumista poliisi- ja oikeusasioissa sekä oikeudellisen kehityksen vahvistumista, jota tarvitaan varmistamaan oikeuslaitoksen riippumattomuus ja oikeuslaitoksen tehokkuuden lisääntyminen Montenegrossa; on huolissaan rahoittajien heikosta koordinoinnista ja hankkeiden huonosta kestävyysluokituksesta;
62. panee merkille, että korruptio on vakava huolenaihe Montenegrossa; tunnustaa Montenegron ponnistukset korruption torjumiseksi ja pitää erityisen ilahduttavana korruption torjuntaa koskevaa aloitetta hoitavan viraston vahvistamista EU:n rahoituksella;

Serbia

63. on huolissaan siitä, että oikeuslaitoksen riippumattomuus on edelleen vakava huolenaihe Serbiassa erityisesti asiaankuulumattoman poliittisen vaikutuksen takia; pitää myös valitettavana, että uutta lainsäädäntöä ei panna johdonmukaisesti täytäntöön eikä noudattamista valvota, mikä vaarantaa lainsäädännön tehokkuuden;
64. on tyytyväinen korruption vastaisen viraston perustamista tukevan hankkeen positiiviseen arviointiin ja erityisesti siihen, että hankkeella voi olla huomattava vaikutus kaikkiin kohderyhmiin ja yhteiskuntaan yleensä; korostaa kuitenkin jatkuvan seurannan tarvetta sen varmistamiseksi, että poliittiset tapahtumat eivät haittaa hanketta;

Turkki

65. toteaa, että oikeuslaitoksen alalla toteutetut hankkeet osoittavat kohtuullisesti näyttöä kestävydestä; suhtautuu myönteisesti Turkin viranomaisten poliittiseen haluun jatkaa käynnistettyä uudistusprosessia, mistä osoituksena on budjettimäärärahojen lisääminen oikeudelliseen koulutukseen; panee kuitenkin merkille, että hankkeiden suunnittelussa on eräitä heikkouksia, kuten perustietojen ja SMART-indikaattorien puuttuminen; katsoo, että tähän on puututtava, jotta voidaan asianmukaisesti arvioida liittymistä valmistelevien hankkeiden vaikutus;
66. panee merkille, että korruption torjunnan alalla EU:n rahoitustuki käynnistyi melko hiljattain, kun vuonna 2006 käynnistettiin eettisiä sääntöjä korruption torjumiseksi Turkissa koskeva hanke; panee merkille komission esittämät tiedot, joiden mukaan mitään EU-rahoitusta ei voida suunnitella ennen kuin on perustettu riippumaton korruption torjuntaa käsittelevä elin ja hyväksytty kansallinen korruption torjuntaa koskeva strategia; panee merkille, että edellä mainittua hanketta pidetään kohtuullisen tyydyttävänä, mutta siitä puuttuvat SMART-indikaattorit;

67. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä Euroopan unionin tuomioistuimelle, Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle, Euroopan petostentorjuntaviraston valvontakomitealle ja Euroopan petostentorjuntavirastolle.